

26—28 oktober

Debatter m. m.

Onsdagen den 26 oktober

	Sid.
Svar på frågor av herrar Heckscher och Gustafson i Göteborg om förhandlingarna beträffande Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och om organisationens förhållande till Europarådet	3
Interpellationer av:	
herr Johansson i Norrköping ang. lokaliseringen av Aktiebolaget Tips-tjänst och Svenska Penninglotteriet Aktiebolag	7
herr Eliasson i Sundborn ang. behandling med förtursrätt inom 1958 års skatteutjämningskommitté av frågan om beskattningsföremå- lens fördelning	8
herr Spångberg ang. skärpning av bestämmelserna om jakt	9

Fredagen den 28 oktober

Svar på fråga av fru Lindskog ang. levnadsålderns inverkan på lärares möjligheter att erhålla ny tjänst	11
--	----

Onsdagen den 26 oktober

Kl. 14.00

§ 1

Justerades protokollen för den 17, den 18 och den 19 innevarande oktober.

§ 2

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Att riksdagsman J. Dickson, Alingsås, på grund av sjukdom är förhindrad att delta i riksdagsarbetet t. o. m. den 30 oktober, intygas.

Alingsås den 20 oktober 1960

Sven Peterzén

Härmed intygas att riksdagsman Stenberg, Nils Göran, har legat på Bollnäs Länslasarett från 18. 10. 1960 och stannar här tills vidare.

Bollnäs 19. 10. 1960

M. Schroderus
tf. underläkare

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr Dickson från och med den 20 till och med den 30 innevarande månad samt herr Stenberg från och med den 18 oktober tills vidare.

Vidare föredrogos följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till Riksdagens Andra Kammare

Härmed får jag vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 1—11 november 1960 på grund av utlandsresa.

Stockholm den 24 oktober 1960

Nils Agerberg

För fullgörande av annat allmänt uppdrag anhåller jag om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 1—3 november 1960.

Stockholm den 25 oktober 1960

Stina Wallerius-Gunne

Till Riksdagens Andra Kammare

Undertecknad anhåller härmed om ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 26 oktober 1960 tills vidare, för fullgörande av uppdraget som svensk delegat vid Förenta Nationernas generalförsamling.

Stockholm den 25 oktober 1960

Einar Rimmerfors

Kammaren biföll dessa ansökningar.

§ 3

Svar på frågor om förhandlingarna beträffande Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och om organisationens förhållande till Europarådet

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för handelsdepartementet, herr statsrådet LANGE, som yttrade:

Herr talman! Herr Heckscher har bett om en redogörelse för läget i fråga om förhandlingarna beträffande den organisation för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), som är avsedd att ersätta Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OEEC). Han har vidare liksom herr Gustafson i Göteborg ställt vissa frågor rörande samarbetet mellan den nya organisationen och Europarådet.

I anledning härav vill jag erinra om de beslut, som fattades vid sommarens ministerkonferens i Paris om en reformering av OEEC. Dessa innebar att OEEC skulle efterträdas av en ny organisation — OECD — där även USA och Canada skulle ingå som medlemmar. Verksamheten skulle avse väsentligen tre områden, nämligen den ekonomiska politiken, biståndet till de underutveck-

Svar på frågor om förhandlingarna beträffande Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och om organisationens förhållande till Europarådet

lade länderna och handelspolitiken. Resolutionerna och de debatter som föregick desamma var betingade av dels den utvidgade medlemskretsen, dels den handelspolitiska händelseutvecklingen under de senaste åren. Härvidlag må endast konstateras, att vissa länder önskade begränsa OECD till ett organ med huvudsakligen konsultativa funktioner medan andra, särskilt de mindre länderna, arbetade för att till den nya organisationen överföra så mycket som möjligt av de regler och förpliktelser, som under årens lopp tillskapats inom det gamla OEEC. Resultatet blev en kompromiss, som väl får sägas i åtskilliga hänseenden ha beaktat den senare gruppens intressen.

De vid konferensen antagna resolutionerna gav riktlinjer för det fortsatta förhandlingsarbetet. Detta uppdrogs åt en särskild tjänstemannakommitté, som i god tid till ett nytt ministermöte i december skall utarbeta förslag till konventionstext liksom till regler för den nya organisationens verksamhet och struktur. Kommittén är för närvarande mitt uppe i sitt arbete. Att på detta stadium ge någon närmare redogörelse för vad den kan komma fram till är givetvis icke möjligt.

Vad anger samarbetet mellan OECD och Europarådet föreligger, som herrar Heckscher och Gustafson framhållit, en särskild rekommendation från Europarådsförsamlingen. Den syftar till att ett rådgivande parlamentariskt organ åt OECD skulle upprättas genom en utbyggnad av församlingen. I denna fråga vill jag f. n. endast erinra om att under de år som gått ett samarbete ägt rum mellan OEEC och Europarådet. OEEC har sålunda tillhandahållit Europarådet dokumentation och teknisk expertis i olika sammanhang, och företrädare för OEEC har deltagit i sammanträden med olika av rådsförsamlingens kommittéer. OEEC har också enligt överenskom-

melse tillstått församlingen särskilda årsrapporter. Det synes mig naturligt att ett samarbete av liknande art kommer till stånd mellan det nya OECD och Europarådet. Den föreliggande rekommendationen kan emellertid icke närmare bedömas förrän längre fram.

Vidare anförde:

Herr HECKSCHER (h):

Herr talman! Jag ber att få tacka herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet för svaret på frågan, ett svar som till många delar är tillfredsställande. Jag förstår mycket väl, att herr statsrådet inte nu har möjlighet att under pågående förhandlingar ingå på någon mera detaljerad redogörelse för var man står.

Samtidigt skulle jag beträffande svarets första del gärna vilja understryka, att det ju är utomordentligt betydelsefullt att den nya organisationen OECD verkligen, såsom statsrådet själv också tycks anse, bör få väsentliga befogenheter på alla de områden som här är ifrågasatta.

Det är klart att det föreligger särskilda svårigheter när det gäller Förenta staterna och Canada, vilkas ställning till dessa handelspolitiska överenskommelser inom OEEC inte är densamma som de övriga medlemmarnas. Men det är ändå mycket angeläget att det arbete som inom OEEC utförts för att åstadkomma en friare handel, nu får fortsätta.

Samtidigt är det emellertid givet, att också den samordning av biståndet till de underutvecklade länderna, som ingår bland den nya organisationens arbetsuppgifter, får tillbörlig uppmärksamhet och att man också från svensk sida är benägen att på den punkten, liksom när det gäller handelspolitiken, aktivera organisationen och ge den en väsentlig betydelse.

Svar på frågor om förhandlingarna beträffande Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och om organisationens förhållande till Europarådet

Vad beträffar den senare delen av svaret, den som avser samarbetet mellan OECD och Europarådet, är det inte bara så att Europarådet från OEEC fått dokumentation och teknisk expertis, utan Europarådet har också i rätt hög grad, särskilt under senare år, givit OEEC en rådgivande parlamentarikerförsamling. Det förefaller mig som om många av de diskussioner, som inom Europarådsförsamlingen har förts i ekonomiska frågor, närmare har anslutits till OEEC:s arbete än till vad som förekommit eller rättare sagt inte förekommit inom Europarådets egen ministerkommitté.

Ur den synpunkten och med tanke på utvidgningen av organisationens omfattning måste det anses vara mycket angeläget att man verkligen får fram ett parlamentariskt organ där parlamentariker från alla de berörda länderna, inklusive sådana länder som inte tillhör Europa, har möjlighet att överlägga i de frågor, som den nya organisationen har att syssla med.

Statsrådet säger att den föreliggande rekommendationen från Europarådet inte kan bedömas förrän längre fram. Jag skulle kanske be om ett fullständigt på den punkten. Det kan väl inte ändå vara så att denna fråga utan vidare bara skall skjutas på framtiden, utan man har väl i alla fall tänkt sig att i samband med överenskommelsen om den nya organisationen lösa också detta problem. Det är nämligen betydligt svårare att få fram en sådan parlamentarikerförsamling i efterhand än att få den genast när den nya organisationen kommer till.

Herr GUSTAFSON i Göteborg (fp):

Herr talman! Jag vill tacka handelsministern för svaret på min fråga. Som handelsministern nämnde är det ju förutom handelspolitiken två ting som betonas i förslaget om den nya organisationen. Det ena är samarbetet mellan

medlemsländerna när det gäller den ekonomiska politiken i syfte att få till stånd största möjliga produktionsökning, som är förenlig med ett stabilt penningvärde och full sysselsättning. Detta samarbete på den ekonomiska politikens område är oerhört viktigt, inte minst om depressiva tendenser skulle dyka upp här i Europa, något som inte minst herr Ohlin påpekat många gånger från denna talarstol.

Den andra viktiga saken är frågan om utvecklingsländernas problem. Båda sakerna är mycket väsentliga, och jag vill i likhet med herr Heckscher betona nödvändigheten av att det blir ett samarbete mellan OECD och ett parlamentariskt organ. Att vi inte skall ha ett nytt parlament, som bara skall stå bakom OECD är väl alla överens om. Det finns redan tillräckligt många parlamentariska församlingar i Europa.

Men å andra sidan kan inte Europarådet tjänstgöra som ett OECD:s parlament, beroende på att USA och Canada inte gärna kan bli medlemmar av Europarådet och att t. ex. Spanien av helt andra skäl inte kan tänkas bli medlem. Det är därför man har föreslagit att Europarådet skall inbjuda till ad hoc-möten med representanter för samtliga de länder som är medlemmar i OECD, inklusive de som inte är medlemmar i Europarådet. Nu har ju »de fyra vice männen» — som de kallas som utarbetade det första förslaget till utformning av OECD — varit mycket positiva till denna tanke. Men det är ingen hemlighet att det finns andra som menar att NATO-parlamentarikernas församling skulle vara ett lämpligt organ för ett sådant samarbete mellan OECD och ett parlamentariskt organ. Av många skäl kan Sverige inte tänka på att delta i ett sådant samarbete, och det är därför det är särskilt viktigt, enligt min uppfattning, att stödja det förslag som finns i Europarådets rekommendation nr 245.

Svar på frågor om förhandlingarna beträffande Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och om organisationens förhållande till Europarådet

Jag förstår att statsrådet här inte kan gå in på några detaljer när förhandlingar pågår, men jag skulle faktiskt vilja fråga handelsministern huruvida han, om OECD kommer att få en utformning i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer man var överens om vid julimötet, är beredd att arbeta för att ett samarbete kommer till stånd mellan Europarådet och OECD i enlighet med riktlinjerna i Europarådets rekommendation nr 245. Jag ställer den frågan inte minst mot bakgrunden av de upplysningar som jag gav beträffande de andra tankegångar som finns på vissa håll, nämligen att lägga det parlamentariska samarbetet med OECD i ett annat organ än Europarådet.

Chefen för handelsdepartementet, herr statsrådet LANGE:

Herr talman! Jag begärde ordet närmast i anledning av den direkta fråga som herr Gustafson i Göteborg ställde till mig huruvida jag var villig att, därest OECD fick de tänkta uppgifterna, verka för att en parlamentarikerförsamling anknöts till detta nya organ av ungefärligen den innebörd, för vilken Europarådet i sin rekommendation uttalat sig. Jag vill då säga att jag är fullt ense med herr Heckscher om att OECD bör få väsentliga befogenheter. Herr Heckscher och jag har helt samma uppfattning på den punkten, och jag förstår att herr Gustafson också kan ge den sin fulla anslutning. Men man skall komma ihåg att de beslut som fattades i Paris i somras och de resolutioner som vid det ministermötet antogs har i hög grad preliminär karaktär och att utgången av de förberedelsearbeten som nu pågår som bäst i Paris ännu är oviss. Dagligen når oss rapporter om ändringar i det ena eller andra avseendet, om svårigheter att komma överens på punkter, som vi hade hoppats att man i varje fall skulle kunna ena sig om.

Det är av den anledningen som jag i mitt svar inte har kunnat vara mer utförlig än jag är nu; inte på grund av ett känsligt förhandlingsläge utan därför att situationen kan växla från dag till dag. Vad jag skulle kunna upplysa om i dag kan lätt vara förlegat i morgon, och i den situationen har jag inte velat försätta mig själv.

Under sådana omständigheter blir också frågan huruvida de parlamentariska kontakterna skall få formen av en parlamentarikerförsamling särskilt knuten till det nya organet eller om man skall finna andra former för samarbetet, närmast beroende på vilka uppgifter det nya organet kan komma att få. I dag är det inte möjligt att göra något bestämt uttalande på den punkten. Det finns sannerligen anledning för dem som vill inta en pessimistisk attityd att anmäla sig bland pessimisterna. Jag vill emellertid framhålla att jag anser det vara angeläget att goda parlamentariska kontakter hålls, därest OECD får de uppgifter som man närmast kan utläsa av resolutionen från i somras. I vilken form dessa parlamentariska kontakter skall etableras vill jag inte i nuvarande läge hysa någon bestämd mening eller göra något bestämt uttalande om.

Herr GUSTAFSON i Göteborg (fp):

Herr talman! Anledningen till att jag ställde frågan var att jag visste att förarbetet till den nya OECD-konventionen ju avancerat ganska långt och att den arbetsgrupp som för närvarande håller på i Paris har fått i uppdrag att vara färdig den 10 november. Jag tyckte därför att det var viktigt att det i den svenska riksdagen blev sagt ifrån vilken vikt vi fäster vid att vi får ett parlamentariskt samarbete mellan OECD och Europarådet. För att undvika en massa dubbelarbete, som vi ser så ofta i det europeiska arbetet, bör vi anknyta till det organ som redan finns, nämligen

Interpellation ang. lokaliseringen av Aktiebolaget Tipstjänst och Svenska Penninglotteriet Aktiebolag

Europarådet. Vi bör inte reflektera på de andra alternativen, nämligen att skapa ett nytt parlament med risk för byråkratisering, onödigt arbete och extra kostnader, eller att lägga arbetet i händerna på en församling som ur svenska synpunkter är uppenbart olämplig att sköta det.

Jag skall inte ställa någon ytterligare fråga till statsrådet i detta läge. Jag vill bara uttrycka den förhoppningen att herr statsrådet kommer att arbeta i den anda som präglar rekommendation nr 245.

Herr HECKSCHER (h):

Herr talman! Jag skall inte förlänga diskussionen mycket. Jag tolkar statsrådets uttalande så att statsrådet för sin del är benägen att arbeta för att man får en parlamentarisk anknytning, avpassad efter den nya organisationens behov, och att denna parlamentariska anknytning å ena sidan inte får en mera byråkratisk karaktär än nödvändigt men å andra sidan får en sådan beskaffenhet att det inte möter några svårigheter för Sverige att delta i dess arbete. Om jag får tolka statsrådets uttalande på det sättet, är det väl ungefär så långt vi för närvarande kan komma. Då tolkar jag det också såsom innebärande en allmän överensstämmelse med de grundsatser som uttalas i rekommendation nr 245.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4

Föredrogs den av herr *Ohlin* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern angående stimulerande av den svenska biståndsinsatsen från näringslivets sida gentemot de s. k. utvecklingsländerna.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5

Föredrogs herr *Larssons* i Hedenäset vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående stödet åt det mindre jordbruket.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6**Interpellation ang. lokaliseringen av Aktiebolaget Tipstjänst och Svenska Penninglotteriet Aktiebolag**

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr *JOHANSSON* i Norrköping (s), som yttrade:

Herr talman! Innevarande års riksdag har på förslag av Kungl. Maj:t (proposition nr 120) fattat beslut rörande lokaliseringen av vissa statliga institutioner. Beträffande Aktiebolaget Tipstjänst och Svenska Penninglotteriet AB konstaterades i propositionen, att avgörandet i lokaliseringsfrågorna låg hos bolagen själva. Principiellt ansågs emellertid en utflyttning till Norrköping respektive Gävle i enlighet med lokaliseringsutredningens förslag möjlig. Bolagens definitiva ställningstaganden till lokaliseringsfrågorna borde emellertid enligt departementschefens mening anstå tills resultatet av inom respektive företag beslutade eller pågående undersökningar i ämnet förelåg. Statsutskottet (utlåtande nr 127), som i likhet med departementschefen föreställde sig, att en utflyttning av de båda bolagen från stockholmsområdet vore praktiskt genomförbar, underströk önskvärdheten av att dessa undersökningar snarast fullföljdes. Riksdagen beslöt i enlighet med statsutskottets hemställan.

Ännu har såvitt bekant, bolagen icke tagit ställning till berörda lokaliserings-

Interpellation ang. behandling med förtursrätt inom 1958 års skatteutjämningskommitté av frågan om beskattningsföremålets fördelning

frågor. Det måste vara av allmänt intresse, att bolagens ståndpunktstagande ej fördröjes. För de närmast berörda städerna, d. v. s. Norrköping och Gävle, är det angeläget att ett positivt beslut i frågorna snarast fattas, så att det mera detaljbetonade planeringsarbetet kommer i gång.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få ställa följande fråga:

Kan statsrådet lämna besked om vid vilken tidpunkt ett beslut kan förväntas föreligga från AB Tipstjänst och Svenska Penninglotteriet AB i berörda lokaliseringsfrågor?

Denna anhållan bordlades.

§ 7

Interpellation ang. behandling med förtursrätt inom 1958 års skatteutjämningskommitté av frågan om beskattningsföremålets fördelning

Herr ELIASSON i Sundborn (cp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Enligt gällande bestämmelser skall inkomst av jordbruksfastighet beskattas i den kommun, där fastigheten är belägen. Är fastigheter inom olika kommuner att anse som *en* förvärvskälla, skall den från fastigheterna gemensamt härflutna inkomsten beskattas i varje kommun till så stor del, som kan anses ha inlutit inom kommunen. Kan utredning härom icke vinnas, skall inkomsten fördelas till beskattning mellan kommunerna efter vad som kan befinnas skäligt med hänsyn till den bruttointäkt, som inlutit i varje kommun, eller i förhållande till fastigheternas taxeringsvärden.

I Kopparbergs län men också inom andra delar av landet, där det s. k. storskogsbruket är representerat, är det vanligt att skogsfastigheter inom olika kommuner brukas tillsammans såsom en

förvaltningsenhet. Exempel finnes där företag sammanfört en stor mängd skogsfastigheter belägna inom olika län till *en* förvärvskälla. Då därtill fastigheternas taxeringsvärden vanligen används som grund för fördelningen av inkomsten av skogsbruket, är det uppenbart att den enskilda kommunen kan få en mindre inkomst att beskatta än den som faktiskt förelegat.

I kommuner med omfattande storskogsbruk möter man ofta hos kommunala förtroendemän och andra den uppfattningen, att nuvarande regler för fördelningen av beskattningsföremålen olika kommuner emellan icke är tillfredsställande. Det ifrågasättes också om det uttagna virket alltid åsättes ett fullt rättvisande värde i det fall vederbörande storskogsägare har egna förädlingsindustrier, exempelvis belägna i ett annat län.

Det är naturligt att dessa spörsmål speciellt intresserar allmänheten i skogsbetonade kommuner, som i regel har avfolkningstendenser och ett svagt kommunalt skatteunderlag. I många fall har dessa kommuner redan nu en relativt hög kommunal utdebitering men trots detta stora svårigheter att hålla en tillfredsställande kommunal standard i olika avseenden. Än mer bekymmersamt ser sig framtiden för dessa kommuner med tanke på kommande kostnadskrävande uppgifter, bl. a. enhetsskolans genomförande. Då bolag eller andra företrädare för det s. k. storskogsbruket i åtskilliga kommuner innehar en mycket betydande del av skogsarealen men skatteintäkterna från denna del även under relativt goda år kan uppgå till endast några hundra kronor utöver vad som motsvarar fastighetsskatten, är det förklarligt att nuvarande beskattningsregler eller tillämpningen av dessa utsettes för kritik. Särskilt med hänsyn till ifrågavarande kommuners relativt svaga skatteunderlag men också av andra skäl är det angeläget att beskatt-

ningsreglerna på detta område göres till föremål för en skyndsam översyn.

Enligt direktiven skall 1958 års skatteutjämningskommitté företa en översyn av reglerna om skatteobjektets fördelning mellan kommunerna. Emellertid har kommittén även andra och sannolikt mera arbetskrävande spörsmål att utreda i fråga om den framtida kommunala skatteutjämnningen. Bl. a. skall kommittén pröva frågan om införandet av ett allmänt statsbidrag med skatteutjämnande effekt, vilket synes vara avsett att träda i kraft i samband med en slutlig avveckling av de statsbidrag som utgår i anledning av ortsavdragsreformen. Kommittén skall enligt direktiven ha slutfört arbetet i sin helhet i sådan tid att i varje fall 1964 års riksdag kan ta ställning till frågan om skatteersätningens fortsatta avveckling och därmed förbundna åtgärder i skatteutjämnande syfte. Kommittén är dock oförhindrad att lämna sina förslag i etapper.

Frågan om beskattningsföremålens fördelning bör enligt min mening inte få vänta på sin lösning ytterligare 4—5 år. De förhållanden, som jag hänvisat till, gör det ytterst angeläget att frågan snarast möjligt blir föremål för riksdagens prövning. Ifrågavarande spörsmål synes mig icke heller äga sådant samband med kommitténs arbetsuppgifter i övrigt, att ärendet icke skulle kunna brytas ut och behandlas med förtur.

Med stöd av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till att 1958 års skatteutjämningskommitté med förtur behandlar beskattningsföremålens fördelning, så att senast vid 1962 års riksdag kan prövas frågan om sådan ändring av reglerna för beskattningen av storskogsbrukets inkomster att de kommuner, där skogsfastigheterna är belägna, kan bättre tillgodose?

Denna anhållan bordlades.

§ 8

Interpellation ang. skärpning av bestämmelserna om jakt

Ordet lämnades på begäran till

Herr SPÅNGBERG (s), som yttrade:

Herr talman! Under älgjakten i år har liksom under tidigare älgjakter människor skjutits, villebråd skadeskjutits och husdjur skjutits då de förväxlats med villebråd. Som förklaring till olyckorna har anförts att »det rörde sig i buskarna», man »trodde det var en älg», man »väntade att det skulle komma ett rådjur» etc.

Hur älgar skadeskjutits och sedan lämnats att plågsamt dö kan belysas med följande notis i Värmlands Folkblad.

»...I Östervallskog påträffades som tidigare meddelats en fyrataggig älgdjur som drunknat i en skogstjärn sedan en älgskytt träffat djuret i vommen. I Risviken hittades häromdagen en 11-taggare som sårats, och nu har man påträffat en fyraårig älgdjur i Lysås i Karlunda som också hade skadeskjutits. Den hade svultit ihjäl sedan hela underkäken skjutits bort.»

Tidningar och tidskrifter har tagit upp jaktfrågan i belysning av inträffade tragiska händelser, då människor skjutits, och framfört synpunkter om bättre skydd och strängare jaktbestämmelser. Även i ansvarskännande jägarkretsar är man orolig över det nuvarande tillståndet och medveten om att det inte kan få fortgå på detta sätt.

Från olika håll har krav framförts om strängare bestämmelser för rätt att bedriva jakt och vandra omkring i skog och mark med livsfarliga skjutvapen. Det kan gälla åldersgränser, synskärpa, nykterhet, praktiska jaktkurser m. m., allt i syfte att nå fram till större säkerhet och humanare jaktmetoder med stor vikt på naturvård och djurskydd. De inträffade olyckorna visar med all tydlighet att åtgärder i här avsedd mening måste vidtagas så snart som möjligt.

Med åberopande av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att

Interpellation ang. skärpning av bestämmelserna om jakt

till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande fråga:

Ämnar statsrådet med hänsyn till inträffade olyckliga händelser under jakt föreslå författningsändringar syftande till effektivare skydd för människor och humanare jaktmetoder, och kan förslag väntas i så god tid att de nya bestämmelserna kan träda i kraft före nästa års älgjakt?

Denna anhållan bordlades.

§ 9

Föredrogs följande till kammaren inkomna skrivelse:

Till Riksdagens Talmän

Sedan talmannen P. Svensson, vilken den 12 maj 1960 valdes till riksgäldsfullmäktig för valperioden 1960—1963, avlidit den 17 juli 1960, får fullmäktige i riksgäldskontoret härmed under hänvisning till § 70 mom. 2 riksdagsordningen hemställa, att kompletteringsval för utseende av ny fullmäktig för återstoden av nämnda valperiod måtte anställas.

Stockholm den 20 oktober 1960

Å fullmäktiges vägnar:

Gösta Renlund

/Torsten Bjerlöv

Kammaren biföll fullmäktiges hemställan och beslöt att vederbörligt val skulle i föreskriven ordning anställas.

§ 10

Tillkännagavs, att följande Kungl. Maj:ts propositioner överlämnats till kammaren:

nr 167, med förslag till varumärkeslag m. m., och

nr 170, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Tunisien för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande direkta skatter.

Dessa propositioner bordlades.

§ 11

Anmäldes en till herr talmannen under sammanträdet avlämnad motion nr 862, av herr *Björkänge*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 168, angående vissa åtgärder i anledning av skador å 1960 års skörd.

Denna motion bordlades.

§ 12

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.22.

In fidem

Sune K. Johansson

Fredagen den 28 oktober

Kl. 14.00

Förhandlingarna vid detta sammanträde leddes av herr andre vice talmannen.

§ 1

Svar på fråga ang. levnadsålderns inverkan på lärares möjligheter att erhålla ny tjänst

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för ecklesiastikdepartementet, herr statsrådet EDENMAN, som yttrade:

Herr talman! Fru Lindskog har frågat, om jag anser att åldern kan utgöra hinder för en lärare att erhålla ny tjänst i det fall då meriter och tjänsteår eljest kvalificerar denne att uppföras i första rummet på förslag till tjänsten.

Härpå vill jag svara följande. Det finns inte i författning föreskriven någon övre åldersgräns som hinder för transport från en lärartjänst till en annan. Vid konkurrens mellan flera sökande tillämpas för urvalet de allmänna reglerna om befordringsgrunder med därtill hörande, av skolöverstyrelsen utfärdade anvisningar. Sedan de sökandes meriter poängberäknats skall i varje särskilt fall prövas, om sådana förhållanden föreligger som bör påkalla ändring av det på poäng grundade bedömandet. Enligt uttrycklig bestämmelse må därvid hänsyn tas till tjänstens beskaffenhet och skolans särskilda behov. Med denna regel avses att ge möjlighet att till viss eller vissa tjänster knyta lärarkrafter med speciella kvalifikationer. Som exempel på regelns tillämpning nämnes i skolöverstyrelsens anvisningar det fall, att skolan har behov av yngre och friskare krafter för tjänstens bestridande. Detta innebär att en äldre sökande kan komma att få stå

tillbaka för yngre lärarkrafter, om det erfordras för att motverka att genomsnittsåldern för lärarna vid en skola blir alltför hög.

En transportsökandes ålder kan således någon gång få betydelse vid tillsättning av lärartjänst. De fall då lärare av åldersskäl vägrats transport har emellertid under senare tid varit mycket få.

Härpå anförde

Fru LINDSKOG (s):

Herr talman! Jag ber att till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet få framföra ett tack för svaret på min fråga.

Statsrådet framhåller att skolöverstyrelsens regler och anvisningar innehåller en uttrycklig bestämmelse om att hänsyn skall tas till tjänstens beskaffenhet och skolans särskilda behov och att sådana överväganden kan ändra den bedömning, som eljest grundar sig på poängberäkning. Jag skulle vilja fortsätta tankegången och fråga herr statsrådet: Är det inte tänkbart att den större erfarenhet, som åldern ger, skulle kunna utgöra en speciell kvalifikation och vara ett plus i stället för att — såsom nu ofta är fallet — utgöra ett minus? Man önskar härvidlag en större vidsyn inte bara inom undervisningens område utan även inom andra yrkesområden, då misstroendet mot en arbetssökande i medelåldern hittills ändå varit påtagligt. Sedan den allmänna tjänstepensioneringen genomförts behöver ju inte pensionsavgifterna vara avskräckande såsom tidigare, men vi har säkerligen ett traditionsbundet tänkande att övervinna, som vi inför 1960-talets arbetsförhållanden behöver komma bort från.

Svar på fråga ang. levnadsålderns inverkan på lärares möjligheter att erhålla ny tjänst

Av dessa skäl vore det önskvärt att egenskaper som erfarenhet, noggrannhet och ansvarskänsla, som den äldre arbetskraften i regel besitter, i anvisningar och tillämpningsföreskrifter upptoges som värdefulla meriter, fullt jämförbara med den snabbhet och större rörlighet som en yngre person kan presteras. På skolans område kan den ungdomliga rörligheten ibland bli alltför stor. Om en klass råkar ut för alltför täta ombyten av lärare, kan detta bli till men för kunskapsmeddelelsen och framför allt för skolans fostrande uppgifter.

Jag ber än en gång, herr statsråd, att få tacka för svaret, och jag tackar även för det utslag av prejudicerande karaktär som regeringen fällde i ett uppmärksammat och aktuellt fall av lärartillsättning.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 2

Herr ANDRE VICE TALMANNEN yttrade:

Efter samråd med talmanskonferensen får jag meddela att det, såvitt nu kan bedömas, under instundande november månad icke torde bli erforderligt att anordna arbetsplena annat än på onsdagarna. Tisdagar och fredagar skulle alltså kunna ägnas uteslutande åt interpellations- och frågesvar samt formella ärenden. Tisdagsplena avses skola börja kl. 16.00 och fredagsplena kl. 14.00.

I nästa vecka kommer bordläggningsplena att hållas tisdagen den 1 november kl. 16.00. »Remissdebatten» tar sin början onsdagen den 2 november kl. 10.00 med eventuell fortsättning vid plena torsdagen den 3 november kl. 10.00, då även jordbruksutskottets utlåtande angående skördekadaver skall företagas till behandling. På fredag i nästa vecka anordnas icke några plena.

§ 3

Föredrogs var efter annan följande Kungl. Maj:ts å bordet liggande propositioner; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 167, med förslag till varumärkeslag m. m.; och

till bevillningsutskottet propositionen nr 170, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Tunisien för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande direkta skatter.

§ 4

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den på kammarens bord liggande motionen nr 862.

§ 5

Föredrogs den av herr *Johansson* i Norrköping vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående lokaliseringen av Aktiebolaget Tipstjänst och Svenska Penninglotteriet Aktiebolag.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6

Föredrogs herr *Eliassons* i Sundborn vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående behandling med förtursrätt inom 1958 års skatteutjämningskommitté av frågan om beskattningsföremålens fördelning.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7

Föredrogs den av herr *Spångberg* vid kammarens nästföregående sam-

manträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående skärpning av bestämmelserna om jakt.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 8

Anmäldes följande Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade propositioner: nr 169, med förslag till förordning angående beskattning av ränta å svenska statens sparobligationer,

nr 171, angående ökning av det högsta belopp intill vilket staten må åtaga sig betalningsansvar i form av statsgaranti för exportkredit,

nr 172, med förslag om statlig garanti för Aktiebolaget Atomenergis förpliktelser enligt atomansvarighetslagen, och

nr 174, angående försäljning av viss allmänna arvsfonden tillfallen fast egendom.

Dessa propositioner bordlades.

§ 9

Tillkännagavs, att bankoutskottet jämlikt § 21 riksdagsstadgan anmält att till utskottet inkommit framställningar

dels från fullmäktige i riksbanken angående försäljning av riksbankens fastighet i Mariestad,

dels ock från fullmäktige i riksgäldskontoret angående firandet av representationsreformens 100-årsjubileum.

Denna anmälan bordlades.

§ 10

Anmäldes följande till herr andre vice talmannen under sammanträdet avlämnade motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 168, angående vissa åtgärder i anledning av skador å 1960 års skörd, nämligen

nr 863, av herr *Elmwall m. fl.*,

nr 864, av herr *Hedin m. fl.*, och

nr 865, av herr *Ståhl m. fl.*

Dessa motioner hänvisades omedelbart till jordbruksutskottet.

§ 11

Herr ANDRE VICE TALMANNEN anförde:

Jag hemställer, att Kungl. Maj:ts proposition nr 169, med förslag till förordning angående beskattning av ränta å svenska statens sparobligationer, vilken proposition i dag bordlagts första gången, måtte uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

Kammaren biföll denna hemställan.

§ 12

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.10.

In fidem

Sune K. Johansson